

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/25/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1322201225
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Foltán
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1322201225.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Foltána a sudcov JUDr. Ľubomíra Bundzela a JUDr. Kataríny Slováčekovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. X.X.XXXX, zastúpenú procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, Staničná 5, Galanta, dieťa matky C. D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, zastúpenej spoločnosťou AK GG, s. r. o., Agátová 2513/15, Galanta, a otca E. F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. G. XX/XX, E. - H. I., zastúpeného spoločnosťou AK ZAHRADNIK & Spol., s.r.o., Námestie Mateja Korvína 1, Bratislava – Staré Mesto a Dentons Europe CS LLP, One Fleet Place 1, EC4P 4GD Londýn, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, konajúca prostredníctvom svojej organizačnej zložky Dentons Europe CS LLP, Bottova 2A, Bratislava, v konaní o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 21P/52/2022-740 zo dňa 11.9.2023, o návrhu otca na pribratie komisára pre deti do konania takto

rozhodol:

Súd návrh otca **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1.

Okresný súd Galanta na návrh matky maloletej rozsudkom zo dňa 11.9.2023 zveril maloletú A. do osobnej starostlivosti matky, určil, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletú zastupovať a spravovať jej majetok, určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 280 eur mesačne od 17.3.2022 a povinnosť uhradiť výživné zročné do 31.8.2023, upravil styk otca s maloletou dcérou, zrušil svoje uznesenia č. k. 21P/52/2022-224 zo dňa 1.7.2022 a č. k. 21P/216/2022-41 zo dňa 2.12.2022, rozhodol o vrátení častí preddavkov zložených na znalecké dokazovanie oboch rodičom maloletej, zamietol návrh otca na vyslovenie predbežnej vykonateľnosti rozsudku a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2.

V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa okrem iného, konštatoval, že zo záverov znaleckého posudku, od ktorých súd nemal dôvod sa odkloniť, keďže závery v poradenskej psychológii sú postavené najmä na záveroch psychického prežívania detí a vychádzajú najmä z prežívania maloletého dieťaťa, pozorovania jeho správania, opisov správania jeho rodičmi v súlade s vývinovou psychológiou a teóriou vzťahovej väzby a bezpečného pripútania sa, vyplývalo že zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov sa aktuálnej nejaví ako vhodné riešenie úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, a to práve vzhľadom na to, že hoci obaja rodičia sú pre maloleté dieťa primárne vzťahové osoby, matka maloletého dieťaťa je pre dieťa primárnou emocionálnou vzťahovou osobou, stará sa o dieťa nepretržite od narodenia a dieťaťu poskytuje nielen potrebnú starostlivosť, bezpečie a istotu, ale aj významnú podporu v oblasti emočnej saturácie. Pre maloleté dieťa je emocionálnym, sociálnym aj regulačným zdrojom rozvoja osobnosti dieťaťa, ktorá sýti jeho potreby od malička. Tomuto záveru plne zodpovedá aj skutočnosť, že maloleté dieťa vo verbálnych i neverbálnych prejavoch prejavuje voči svojim rodičom, matke aj otcovi, pozitívne prežívanie, avšak počas znaleckého vyšetrenia maloletého dieťaťa zvlášť s matkou a zvlášť s otcom, bola pri znaleckom vyšetrení s otcom

na dieťaťati pozorovaná potreba emocionálnej saturácie prostredníctvom plyšovej hračky, pričom išlo o prenos emocionálnej osoby do symbolu. Súd prihliadol aj na to, že dieťa počas znaleckého vyšetrenia s matkou zvolilo hru, počas ktorej samé objavovalo hračky, teda situáciu nepotrebovala mať pod kontrolou, zatiaľ, čo pri vyšetrení so svojim otcom, situáciu už dieťa nemalo emocionálne pod kontrolou nevedome a vtedy dieťa zvolilo hru, ktorá má pravidlá, lebo im dodáva istotu. Znaleckým dokazovaním mal súd za preukázané, že rodičia k maloletému dieťaťu pristupujú vzhľadom na svoje osobnostné charakteristiky odlišne, pričom prejavy správania otca je pre dieťa náročnejšie spracovávať v prežívaní, najmä z pohľadu nepredvídanosti emocionality a prejavov rodiča, resp. skratové reakcie s emocionálnym nábojom. Do role a prejavov otca sa mu premietajú aj osobnostné vlastnosti s prevahou egocentrického zamerania (na vlastnú osobu zamerané vnímanie a potreby a pod.), s rozhodným niekedy až rýznym konaním, ktoré sa vo vzťahu k dieťaťu premietajú najmä do foriem autoritatívnejších foriem výchovného pôsobenia. Pokojné emocionálne prejavy a prístup bol pozorovaný v kontakte vo vzťahu matky k dieťaťu, keďže matka uplatňuje skôr anticipáciu s emocionálnou rezistenciou a sebaovládaním, je vnútorne psychicky vyrovnaná s primeranou situačnou vzrušivosťou, čo jej umožňuje kontrolovanejšie správanie a tým väčšiu predvídateľnosť reakcii pre svoje dieťa. V spoločnej domácnosti rodičov sa odlišnosti vo výchovnom pôsobení rodičov väčšinou vzájomne dopĺňajú. Z pohľadu dieťaťa to má možnosť vlastného rozhodnutia, ktorý rodič bude sanovať jeho aktuálne potreby a vyhľadá ho. V rozdelených domácnostiach toto nie je pre dieťa možné, a preto saturáciu niektorých potrieb musí odložiť, resp. dlhodobejšie odkladať.

Súd pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy aj ďalšiu relevantnú skutočnosť brániacu zvereniu maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, a síce, že vzťah medzi rodičmi maloletého dieťaťa je negatívny a vážne narušený, matka maloletého dieťaťa nie je aktuálne emocionálne ešte schopná priamej komunikácie s otcom maloletého dieťaťa (čo sa prejavovalo aj tým, že počas dyadickej konzultácie rodičov u psychológa v rámci prvého výchovného opatrenia mala matka maloletého dieťaťa slzy v očiach a bola uzavretá), ani prejavov dôvery a otvorenosti v otázkach spoločnej výchovy a otec maloletého dieťaťa vníma odchod matky zo spoločnej domácnosti s maloletým dieťaťom za okolnosť, ktorá mu zväčšila vzdialenosť k maloletému dieťaťu a ako reakciu na to žiada zveriť maloleté dieťa do svojej starostlivosti (prípadne striedavej osobnej starostlivosti) a tým obmedziť styk maloletého dieťaťa s jeho matkou, jeho primárnou emocionálnou osobou. Negatívny vzťah rodičov maloletého dieťaťa je dôsledkom nevyriešeného vážneho vzájomného partnerského konfliktu, čo sa prejavuje aj podávaním vzájomných trestných oznámení, žalôb a spochybňovaním rodičovskej kompetencie matky maloletého dieťaťa zo strany otca maloletého dieťaťa. Obaja rodičia maloletého dieťaťa popisovali spolužitie v spoločnej domácnosti ako nestabilné, konfliktné sprevádzané búrlivými výbuchmi emócií a následnými hádkami, pričom matka maloletého dieťaťa hodnotila toto spolužitie ako neuspokojivé, konanie otca maloletého dieťaťa pociťovala negatívne (popisovala fyzické a psychické násilie zo strany otca maloletého dieťaťa, s ktorým sa bála niekomu zdôveriť, keďže sa otca maloletého dieťaťa bála) a vyvolávalo u nej stres a táto záťaž ponechala na jej psychike následky v podobe miernej reakcie na stres. Aj znalec J. E. I. D., K., ktorý vykonal psychologické posúdenie matky maloletého dieťaťa ako poškodenej v trestnej veci zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, konštatoval, že u poškodenej sa neprejavujú tendencie ku klamstvu, skresľovaniu prežitých udalostí, konfabulovaniu, prípadne k nadmernej fantázii, ako prevažný spôsob spracovania reality. Obaja rodičia sa snažia byť pred maloletým dieťaťom a pre maloleté dieťa vo vzájomnom vzťahu neutrálni a zameraní hlavne na podporu vlastných pozitívnych vzťahov maloletého dieťaťa. Ich vedomé a nevedomé reakcie vo vzťahu k druhému rodičovi môžu mať vplyv najmä na emocionálne prežívanie maloletého dieťaťa. To sa prejavilo aj počas zisťovania názoru, resp. realizácie pohovoru s maloletým dieťaťom, ktoré sa pred kolíznym opatrovníkom vyjadriло, že by chcelo byť s rodinou, avšak na otázku, kto by mal tvoriť rodinu, koho má na mysli uviedlo, že zabudlo. Následne dieťa oznámilo, že už chce ísť za matkou, čo mu bolo umožnené a dieťa sa rozbehlo za matkou na chodbu. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, súd dospel k záveru, že je len veľmi málo pravdepodobné, že by striedavá osobná starostlivosť o maloleté dieťa mohla prispieť k zlepšeniu, ozdraveniu vážne narušeného vzťahu medzi rodičmi. Takýto vzťah medzi rodičmi nedáva ani dostatočnú záruku na to, aby striedavá osobná starostlivosť fungovala uspokojivo.

3.

V priebehu konania o odvolaní otca proti rozsudku súdu prvého stupňa otec maloletej podal návrh na vstup komisára pre deti do konania, ktorý súd vyhodnotil ako procesný návrh na vydanie rozhodnutia podľa § 12 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku o pribatí uvádzaného subjektu do konania.

4.

Návrh pomerne stručne odôvodnil tým, že konaním matky je závažným spôsobom ohrozená integrita a zdravý vývoj maloletého dieťaťa a preto je podľa neho žiadúce, aby do konania vstúpil tretí subjekt, ktorý bude svoje práva a povinnosti v civilnom procese vykonávať v záujme maloletej A.. Možno iba usudzovať, na základe obsahu odvolania otca proti rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej, že týmto konaním matky by podľa neho mala byť snaha matky obmedzovať ho na rodičovských právach a jeho styk s maloletou dcérou.

5.

Podľa § 12 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z.z. CSP)

(1) Súd môže uznesením pribrať Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže do konania vo veciach podľa prvej hlavy druhej časti a podľa štvrtej časti tohto zákona, ak ide o vec s medzinárodným prvkom.

(2) Súd môže uznesením pribrať do konania aj iný subjekt, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

(3) Subjekt podľa odsekov 1 a 2 je v konaní oprávnený na všetky úkony, ktoré môže vykonať účastník, ak nejde o úkony, ktoré môže vykonať len subjekt právneho vzťahu.

6.

Procesný predpis bližšie nestanovuje podmienky, resp. dôvody, ktoré môžu viesť ku vzniku potreby súdu pribrať do konania tretí subjekt odlišný od účastníkov konania, vzhľadom na všeobecný účel konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je však nepochybné, že takýmto dôvodom by mala byť ochrana záujmov maloletého dieťaťa, presadzovanie ktorých je v súvislosti s určitými okolnosťami konkrétneho prípadu ohrozené alebo sťažené.

7.

V danom prípade odvolací súd takéto dôvody v okolnostiach prejednávanej veci nenachádza, nejde o nijak neštandardné konanie, v ktorom by bolo dôvodné považovať zohľadňovanie a presadzovanie práv a záujmov maloletej bez účasti komisára pre deti za ohrozené či sťažené.

Práva maloletej tu, okrem samotného súdu, ktorého primárnou úlohou je postupovať vo veci a rozhodovať v súlade so záujmami maloletého dieťaťa, zastupuje orgán sociálnoprávnej ochrany detí, voči plneniu úloh ktorého v konaní nemožno mať výhrady, pričom naplnenie najlepších záujmov dieťaťa by malo byť aj záujmom oboch jej rodičov, v konaní zastúpených profesionálnymi právnymi zástupcami, hoci v konaní presadzujú svoje navzájom odlišné predstavy o najvhodnejšej forme rodičovskej starostlivosti o maloletú.

8.

Odvolací súd preto procesný návrh otca na pribratie komisára pre deti do konania ako nedôvodný zamietol, čo však nie je prekážkou toho, aby sa otec maloletej obrátil na komisára pre deti s vlastnou žiadosťou tak, ako mu to umožňuje ustanovenie § 2 ods. 3 zákona č. 176/2015 Z.z..

9.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.